

Preek zondag 10 januari 2021 – Oude Dorpskerk Bunnik

voorganger: ds. Coen Constandse

Lezingen:

- Jesaja 55
- Markus 1:1-11

Gemeente,

het is één van de hoopgevende liedjes en filmpjes van afgelopen jaar, ik had het er al over met de kinderen, U kent het misschien: Jerusalema. Ook dat is ‘viral’ gegaan, wereldwijd is er gedanst, heeft het vrolijkheid gebracht. Gewoon een liedje en een dansje, kun je denken. Ik heb er weinig over gehoord verder wat het betekende. Bijzonder dat het eigenlijk helemaal losraakt van geloof en bijbel – je hebt nauwelijks door dat het over Jerusalem gaat. Het is een lied van verlangen naar een andere, betere wereld. En ook een lied en een dans vol verlangen naar eenheid, naar iets samen doen. Verlangen naar iemand anders die met je meegaat. Dat zit in de teksten. Want ik heb de tekst opgezocht en zitten googlen naar de achtergrond. In de tekst van de preek op de website zet ik de vertaling wel. Maar ‘Jerusalem is mijn huis’. Dat is de titelregel. En dan is er een oproep, een vraag, een gebed misschien: Bewaar me, loop met mij, laat mij niet hier, mijn plaats is niet hier, mijn koninkrijk is niet hier.

Jerusalema ikhaya lami [Jerusalem my home: Jerusalem is mijn huis]

Ngilondolozé [Guard me/Keep me: bewaak me/bewaar me]

Uhambe nami [Walk with me: loop met mij]

Zungangishiyi lana [Don't leave me here: laat me niet hier]

Ndawo yami ayikho lana [My place is not here: mijn plaats is niet hier]

Mbuso wami awukho lana [My kingdom is not here: mijn koninkrijk is niet hier]

Het gaat terug op een Zuidafrikaans geloofslied, in een inheemse taal, Xhosa [uitspraak als ik het goed begrepen heb: ‘Kozza’]. Dat lied gaat veel explicieter terug op de bijbel, de hoop op een nieuw Jerusalem.

Wat me trof was hoe ook zoiets aanstekelijk kan zijn, en ‘viral’ gaat, als iets dat verenigend en opvrolijkend werkt. En mij trof natuurlijk de geloofsachtergrond, het christelijke, wat weer teruggaat op het joodse, op het zgn. Oude Testament, op Jesaja. Dat lasen we en dat heeft een directe verbinding met het begin van Markus. Daar lezen we ook van zo’n beweging, van een verlangen naar een verandering, naar een meer met God verbonden manier van leven.

Zo begint met Markus-evangelie. Heel direct, zonder inleidingen of voorgeschiedenis zoals de andere evangelieën. Er zit vaart in, beweging, een enorme drive. Het begint met profetenteksten, van Jesaja maar er zit ook Maleachi in. Die profeten kondigen iets aan, iets of iemand komt. En daar moet je je op voorbereiden. Hetzelfde zit in wat we lasen in Jesaja 55. ‘Kom!’, staat daar, en nog heel veel andere oproepen. ‘Kom, eet, drink, koop, luister!’. Woorden van een profeet, maar daari roept eigenlijk God zelf!

Die teksten waren in de eerste eeuw al eeuwen oud – maar het geloof en de hoop was dat dat nu ging gebeuren (of weer ging gebeuren, op een nieuwe manier, zoals het in verleden meer was gebeurd). Dat is ook het dubbele in dat begin van Markus. Het beschrijft wat

gebeurd is, met Johannes de Doper, wat dus in het recente verleden ligt. Maar tegelijkertijd, door het te vertellen, gebeurt het opnieuw. Met dat je het leest of hoort voorlezen: je moet je voorbereiden, want in dit verhaal gaat het gebeuren, in deze woorden komt Hij tot je. Straks zie je hem verschijnen! Bereid je voor, maak je klaar! Kom! Kom in beweging. Laat je hierdoor aansteken ... Er waren in de tijd van Johannes al die mensen – daar moet je in meekomen!

Hoe hoort u dat?

Zou je gaan, zou je in beweging komen?

Ik ben er zelf – ook bij zo'n Jerusalema-hype eerder – eerder wars van, als iedereen al gaat ... We kennen ze natuurlijk zo goed, die verhalen. Het verrast ons niet zo snel. Misschien denken we: ben ik er niet al? Of juist: ik geloof niet dat er echt nog iets gaat komen, dat er echt nog iets gaat gebeuren. Dat een hemel opengaat. Een doop met de heilige Geest?

Toch is het een vraag. Uit dat begin van Markus, en die profeten-woorden van Jesaja. Waarvoor kom jij in beweging? Wat is jouw dorst, waar zoek je naar, waar besteed je je tijd en geld en energie aan? En wat levert dat op – raak je verzadigd, vind je vrede?

Waar staan wij voor in de rij?

Ik kan niet anders dan aan dat vaccin denken. Daar richt zich toch de hoop op van de hele samenleving. We smachten naar het gewone, naar weer normaal kunnen doen. Ik ook: naar een kerk met mensen.

Het is een begrijpelijk verlangen. Er is ook niets mis mee. Al kun je je afvragen: was dat leven dan zo goed. Nu weten we wel weer beter hoe goed dat was. Maar toch: waren we toen echt gelukkig, en zullen we als die wereld terugkeert gelukkiger zijn?

Ik heb het gevoel dat het geloof een ander verlangen wekt, een andere hoop. Die wil ons toch ergens anders heen hebben dan helemaal thuis zijn in deze wereld. Dat zit in dat Jerusalema-lied. Een lied van ballingschap, van ergens niet thuis zijn. Ik ben hier niet op mijn plaats – laat mij niet hier. Geen wonder dat we dat in deze corona-situatie denken en hartstochtelijk verlangend zingen. Maar dat verlangen is groter, dat voert verder. Want komen we anders niet uit waar Jesaja van zegt dat mensen er met geld voor in de weer zijn, en maar kopen en eten en niet – nooit – verzadigd raken, nooit vrede vinden. Altijd die leegte houden ...

We mogen verlangen naar een vaccin, en naar een post-corona-wereld.

Maar moeten niet nog meer en eerder verlangen naar God. Naar de Vader, naar een kind zijn van die Vader.

Het wonderlijke is, ook, dat dat verlangen niet alleen maar toekomstmuziek is. Waarop je alleen maar moet wachten. Zoals met een vaccin – dat het komt geeft wel moed natuurlijk maar al die spuiten moeten in de armen (of waar dan ook), dat spul moet in je lijf – ergens, in de toekomst.

Die woorden van Markus klinken nu. Die komen nu in je. Net als van Jesaja en Maleachi en Johannes de Doper. Die worden nu al toegediend. Dit is het moment. Dat is dat begin van Markus – die hele profetische beweging, die mikt op dit moment, op het nu, op jullie, ja ook op u, op jou. Zoek Hem op het moment dat Hij zich laat vinden, roep Hem als Hij in de buurt is – en dat moment is daar met dat je die woorden hoort. Dan kun je komen met je misstappen en alles wat je dwars zit en dan kan er zomaar vergeven worden, kan er zomaar een nieuw begin zijn. Dat is met dat woord in gang gezet en als je daarop antwoord en word je daarin meegenomen, opgenomen. En dat Woord is niet zomaar iets, waarmee je het nog maar eens moet zien, nee: dat komt, en klinkt, en werkt – zoals regen en sneeuw en dauw. Dat is vanaf dat moment opgenomen in een beweging die gericht is op leven, op zaad en brood. Zo gaat het ook met dat Woord, als je dat toelaat, als je dat hoort, tot je neemt, als je het eet.

Dan gaat het werken. En wekt geloof en liefde en hoop, het wekt verlangen. Soms dat allereerst. Zoals die mensen bij Johannes – ze horen zijn woorden en denken: het moet ook anders. Zoals dat liedje. Dit is niet mijn plek, laat me niet hier. En met dat verlangen sta je al in de stroom, in de beweging. Word je al meegenomen.

Het is dus ook iets dat er al is. Ook in onze doop. Vaak zijn we als kind gedoopt, sommigen als volwassenen. Toen is er ook al iets gebeurd. Iets waar je ook op terug kunt vallen. Iets dat misschien ook wel iets heeft van zo'n inenting. Van een behandeling, waarmee je tot een groep bent gaan behoren met weerstand, met een bepaalde immuniteit, met anti-stoffen, anti-gif. Zoals bij Jesaja: tegen allemaal verlangens die je niet verder helpen. Kopen en bezig zijn en leeg blijven, eten, eten en honger houden. Of je tekorten, misstappen en verkeerde neigingen – daar is genade, gebed, vergeving. Als je je herhaal-dosis maar geregeld haalt. Dan krijg je ook een andere hoop, een ander verlangen. Dit is het laatste niet. Bij zo'n virus, zoiets ongrijpbaars en bedreigends. Dat de dood toch ook dichterbij brengt. De doop, het Woord van God, het evangelie van Jezus Christus wil de angst wegnemen. Het vertrouwen geven: het is niet zomaar afgelopen met je. En dit hier, dit is je plaats niet, niet je huis, niet je Koninkrijk. Er wordt over je gewaakt. Je wordt opgezocht. Je wordt toegeroepen. Er is iemand die met je wil meegaan – er is een gemeenschap die dat wil.

Markus vertelt hoe het komt, hoe het gebeurt, al na 10 verzen is Jezus daar. En bij Markus – anders dan bij andere evangelieën – is Jezus daar onherkend. Hij vertelt er niets over, of Johannes hem herkent, of die of omstanders iets bijzonders waarnemen. Markus vertelt het als ervaring van Jezus zelf – die stem, die openscheurende hemel.

Zo 'verschijnt' Hij, zonder te schijnen, zonder schijn zou je kunnen zeggen, maar gewoon, door er te zijn. Hij is daar. Tussen die mensen die Johannes woorden hebben gehoord. Die weten: het zou anders moeten, ik wil, ik moet toch leven als kind van God. Misschien twifelen ze al onderweg naar de doop of ze er wel iets van terecht gaan brengen (en vrezen ze ook die Johannes, zo streng, zo zeker – want zo lijkt hij toch sterk ...). Maar ze hebben gehoord dat er iets of iemand van Godswege op komst is. Ze hebben gehoord het Koninkrijk, van Jerusalem als het ware thuis, van Iemand die je daar brengt.

Bij Markus' verhaal is het wonderlijke: Hij kan zomaar naast je staan, in dat leven van je met verlangen en je beperkingen. Hij is er opeens. Zonder dat je het merkt, kan zomaar zijn weg begonnen zijn, van ondergaan en opstaan en een open hemel.

Dus kom, geloof, zoek Hem nu Hij zich laat vinden, roep Hem aan, nu Hij nabij is.
Amen.

